

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний
університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування**

***ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА
СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ В КРИЗОВІЙ ЕКОНОМІЦІ***

До 100-річчя ДДАЕУ

**V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

02–03 березня 2022 р.

Дніпро – 2022

Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 02-03 березня 2022р.- ДДАЕУ, 2022.- 234 с.

Матеріали конференції висвітлюють актуальні проблеми та перспективи фінансування, розвитку банківської та страхової сфери в умовах кризової економіки. Збірник рекомендується для ознайомлення з результатами досліджень студентам, аспірантам, викладачам, науковцям, а також фахівцям-практикам, які цікавляться питаннями розвитку фінансової, банківської та страхової сфер в цілому, так і окремих підприємств різних галузей економіки.

УДК 336.77

Матеріали друкуються в авторській редакції. Погляди, висловлені в публікаціях, є виключно позицією авторів. Відповідальність за науковий рівень публікацій, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, наявність плагіату несуть автори.

Материалы публикуются в авторской редакции. Взгляды, изложенные в публикациях, являются исключительно позицией авторов. Ответственность за научный уровень публикаций, обоснованность выводов, достоверность результатов, наличие плагиата возложена на авторов.

© Автори текстів, 2022

© ДДАЕУ, 2022

Мета конференції – залучення зацікавлених осіб до обговорення актуальних проблем і перспектив фінансування, інвестування, кредитування та страхування; інтеграція теоретичного і практичного досвіду зарубіжних і вітчизняних фахівців у галузі фінансування, банківської та страхової справи.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

КОБЕЦЬ А.С. – голова, доктор наук з державного управління, професор, ректор Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Дніпро.

ГРИЦАН Ю.І. – доктор біологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Дніпро (заступник голови).

ПАВЛОВА Г.Є. – декан факультету обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор, Дніпро (заступник голови).

ВАСІЛЬЄВА Л.М. – заступник декана факультету обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету з наукової роботи, д.держ.упр., професор, Дніпро.

ХАЛАТУР С.М. – в.о. завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор, Дніпро.

ДОБРОВОЛЬСЬКА О.В. – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор, Дніпро.

КАЧУЛА С.В. – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор, Дніпро.

СЕКЦІЯ 3.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

УДК 336.774

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

*І.А. Бержанір, к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної
безпеки,*

*А.Л. Бержанір, к. соц. н., доцент кафедри економіки та соціально-
поведінкових наук,*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасні тенденції розвитку кредитного сектора економіки змушують українських аналітиків банківської справи і безпосередньо банкірів виявляти інтерес до методів оцінки ефективності кредитних угод. Для того, щоб портфель кредитування був дійсно ефективним, необхідно об'єктивно проводити його облік та оцінку. Для цього в зарубіжній практиці ефективно використовується моніторинг кредиту – це комплекс превентивних заходів, спрямованих на підвищення у клієнта почуття відповідальності за виконання зобов'язань перед банком і встановлення партнерських (довірчих) відносин, що дозволяють запобігти виникненню в портфелі проблемної заборгованості, що включає:

- аналіз поточного фінансово-економічного стану і результатів діяльності клієнта з одержанням необхідних аналітичних та інших даних;
- контроль за якістю виконання умов договорів забезпечення, своєчасного і повного погашення кредиторської заборгованості;
- перевірка стану заставного майна [1].

Моніторинг мікрокредитів проводиться в обов'язковому порядку на території позичальника і/або місця розташування його бізнесу. Як правило,

моніторинг кредитів за програмою мікрокредитування здійснюється щомісяця, поточним чи екстреним методом (табл. 1).

Після ухвалення позитивного рішення про фінансування проекту і надання клієнтом повного пакета документів, необхідних для оформлення договірної бази, у т.ч. нотаріального посвідчення договорів застави, кредитний експерт у випадку відсутності в підрозділі мікрокредитування штатного фахівця «Bask offise» підготовляє проекти договорів і супровідних документів, що регламентують надання кредиту.

Таблиця 1

Характеристика видів моніторингу

Властивість	Поточний моніторинг	Екстрений моніторинг
мета моніторингу	перевірка стану бізнесу клієнта, оцінка причин, здатних вплинути на виплату кредиту	забезпечення повернення кредиту, розробка схеми виходу клієнта зі сформованої складної ситуації
періодичність циклів моніторингу	регулярні, постійні проміжки між циклами, досить великі (біля місяця)	періодичність відсутня, разовий (короткочасний) моніторинг, але дуже насичений у продовж циклу (відвідування щодня і навіть частіше)
характеристика основної групи клієнтів	в основному це «гарні» клієнти, що регулярно платять і не викликають великих сумнівів	звичайно, це «погані» клієнти, що у простроченні, не можуть або не хочуть платити, також сюди входять клієнти, про які ви одержали інформацію, здатну істотно вплинути на виплату кредиту
позиція експерта	звичайно - це позиція партнера, досить дружелюбна	звичайно, принципова і дуже тверда, часто використовується потенціал погрози
особи, які проводять моніторинг	звичайно тільки кредитний експерт	часто разом із кредитним експертом присутній юрист, колеги і навіть поліція і судові виконавці

Кредитний експерт організує відкриття базових номерів, позичкових, дохідних та інших рахунків. Зазначені рахунки відкриваються в залежності від виду і мети кредиту, а також суб'єкта кредитування. Крім того, обов'язковим аналітичним реквізитом є код кредитного експерта.

Контроль правильності заповнення реквізитів покладається на кредитного експерта. Правильне проведення моніторингу сприятиме банку в покращенні свого фінансового стану шляхом перевірки стану підприємств та запобіганню можливості несплати за зобов'язаннями.

Моніторинг повинен містити у собі застосування всіх законних способів для того, щоб забезпечити погашення кредиту. У клієнта повинна сформуватися думка про те, що допущення несплат неможливе. Позичальник повинний чітко усвідомлювати, що погашення кредиту повинно здійснюватися завжди вчасно й у повному обсязі. У протилежному випадку, це може негативно вплинути на дисципліну погашення інших позичальників. Особливу увагу варто приділяти новим клієнтам і довгостроковим проектам [2].

Отже, запровадження моніторингу кредитних ризиків дозволить банку:

- підсилити конкурентоздатність на ринку послуг корпоративним і індивідуальним (підприємцям, керівникам/засновникам фірм) клієнтам за рахунок надання перспективною і затребуваного цільовою аудиторією потенційних позичальників банківського продукту;

- збільшити частку і закріпити лідируючі позиції банку на ринку фінансування суб'єктів малого і середнього бізнесу, у тому числі, приватних підприємців, що в остаточному підсумку буде сприяти розширенню клієнтської бази і формуванню позитивного іміджу банку;

- підвищити рівень прибутковості за рахунок нарощування обсягів кредитних операцій і надати підтримку розвитку бізнесу існуючих і потенційних клієнтів банку, що дозволить збільшити доходи банку від продажу інших банківських продуктів;

- диверсифікувати кредитні ризики за рахунок використання прогресивної технології оцінки бізнесу клієнтів, пропонованих до фінансування проекту, а також моніторингу діючих кредитів;

- робити збільшення обсягів кредитних вкладень з дотриманням вимог поліпшення якості кредитного портфеля, підтримки ліквідності банку й ефективності використання притягнутих ресурсів.

Література

1. Бержанір І. А. Банківське кредитування: сучасний стан та перспективи розвитку. *Modern economics*. 2020. № 20. 26–30.
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-04](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-04)

2. Бержанір Інна. Управління фінансовими ризиками підприємства. *Синергетичні драйвери розвитку обліку, податкового аудиту та бізнес-аналітики: збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 441–443.

УДК 336.717.061

ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНОЮ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

*Н.П. Дуброва, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
А.Ю. Сірко, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Предмет банківського бізнесу становить банківська діяльність. Джерела пропонують безліч підходів до розуміння поняття «банківська діяльність», окреслимо основні підходи:

- за формальним підходом - це дозволена законом і ліцензіями специфічна або виняткова діяльність банків,

- за змістовним підходом - це банківські операції, послуги та продукти, - за грошовим підходом - це діяльність задля створення банком грошей, необхідних суб'єктам господарювання,

- за підприємницьким підходом - особливий вид господарської діяльності, що систематично здійснюється банками на підставі ліцензії НБУ, спрямована на здійснення банківських операцій та надання банківських послуг, функціонування та розвиток банківської системи, реалізацію грошово-кредитної політики держави [1];

М.В. Мельниченко	134
Фінансові взаємини підприємства з банками	
О.С. Новосьолова, С.О. Рудик	137
Оцінка кредитного портфеля ат «Райффайзен Банк Аваль»	
С.О. Подик	140
Державна підтримка аграрного сектору	
Д.М. Подухайло	143
Значення маркетингу в банківській діяльності	
І.Є. Семенча, В.В. Олексієнко	145
Розробка дефініції «банківські послуги самообслуговування»	
В.В. Таранова	148
Аналіз ризику вкладень банків в облігації внутрішньої державної позики	
Д.О. Хоруженко, А.В. Колісник	150
Особливості та перспективи розвитку фінансового ринку України	
 СЕКЦІЯ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.	
І.А. Бержанір, А.Л. Бержанір	153
Напрями підвищення ефективності фінансового моніторингу кредитного ризику	
Н.П. Дуброва, А.Ю. Сірко	156
Основи управління сучасною банківською діяльністю	
О.П. Заруцька	160
Дослідження фінансової стійкості банківської системи за методом структурно-функціональних груп банків	
О.В. Зубко	162
Імплементация європейських вимог до внутрішнього капіталу банків України	